

ben. De theoloog is één figuur, de staatsman een geheel andere. De journalist is weer een ander type. En een geheel andere persoonlijkheid is de hoogleeraar. Zelfs in hun *uiterlijk* zijn zij verschillend. Zij hebben geheel verschillende, soms vlak tegenovergestelde karaktereigenschappen, neigingen, gewoonten, levenswijzen. Luther was een ander *mensch*, dan Gladstone, Charles Boissevain ¹⁾ dan Hugo de Vries, Guido Gezelle dan Napoleon. Zij leven ieder in een eigen wereld, hebben ieder hun eigen kijk op de dingen, ieder ook een andere levenstaak. Zoo leert ons de *historie* van verleden en heden.

Maar de held der legende heeft een breeden rug: men laadt maar op: eigenschappen, talenten, arbeid, wonderwerken. Of ze bij elkaar hooren, „in stijl” zijn, doet er minder toe. Als ze den held maar sieren, en de beweging, waaraan zijn naam verbonden is, maar verklaren, verheffen en verheerlijken.

Het Neo-Calvinisme brak zich in Nederland baan op *alle* terrein des levens, dus — het „dus” der legende — de held dier beweging, Dr. Kuypers, kon en deed „alles”.

Het spreekt wel van zelf, dat we bij dien legendaarschen Dr. Kuypers eenvoudig te doen hebben met een „optelsom”.

Onder de verschillende leiders der Calvinistische beweging is natuurlijk een knap en vurig, soms jolig journalist geweest, die „*de Standaard*” opgericht en geredigeerd heeft, — een ander (blijkens den geheel verschillende stijl, een geheel ander persoon), een waardig, deftig, véél-studeerend theoloog, die „*de Heraut*” voor zijn rekening genomen heeft. Een staatsman, die aan de politiek zijn leven wijdde, heeft de Antirevolutionaire partij georganiseerd, vermoedelijk dezelfde die het meesterwerk „*Ons Program*” geschreven heeft. Een vierde Calvinist, eveneens een theoloog, een geestelijke tweelingbroeder van den *Heraut*-redacteur,

¹⁾ Toentertijd een vermaard journalist hier te lande.